

Målrettet revision af affaldsrammedirektivet med fokus på tekstil- og madaffald

9-8-2023
Side 1 af 5

J.nr. LK 11.11. 30

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Overordnede bemærkninger

Dansk Affaldsforening takker for muligheden for at afgive høringssvar. Vi finder det overordnet meget positivt at der lægges op til målrettede indsatser på tekstil- og madspildsområdet.

Madspild

Vi bifalder at der sættes konkrete målsætninger i forhold til reduktionen af madspild, men undrer os over at målet sættes lavere end verdensmål 12.3 om halvering af madspild på detail og forbrugerniveau frem mod 2030. Dette mål har medlemsstaterne allerede tilsluttet sig. Flere medlemsstater (heriblandt Tyskland, Holland og Sverige) har allerede lavet nationale planer for reduktioner af deres madspild, som følger FN målsætningen.

Hvor der i FN's verdensmål ikke er defineret noget konkret mål for reduktion af fødevarer i produktion og forsyningskæder, bifalder vi at affaldsrammedirektivet fastsætter et mål på 10%, men opfordrer samtidig til at det undersøges om dette er tilstrækkeligt.

Tekstilaffald

Vi er meget glade for at der lægges op til at der nu kommer producentansvar på tekstiler. Vi byder fokus på de store mængder af tekstilaffald, som hver år produceres i EU-landene velkommen. Vi finder det imidlertid meget beklageligt, at der i direktivet ikke formuleres nogle bindende mål for reduktioner af mængderne af tekstilaffald. I forlængelse heraf finder vi det problematisk, at direktivet først og fremmest adresserer håndteringen af de store mængder tekstil, som europæiske forbrugere og virksomheder skiller sig af med og ikke den overproduktion og markedsføring af tekstil, som er en helt åbenlys årsag til problemet.

I det følgende adresserer vi nogle mere specifikke forhold vedrørende de foreslåede revisioner på tekstilområdet, som vi finder problematiske. Enten pga. deres tvivlsomme miljøeffekt eller fordi deres implementering i dansk kontekst kan blive en udfordring. Nævneværdigt er i denne sammenhæng, at direktivet ikke lægger op til den tostrømsløsning som er besluttet i Danmark samt, at tekstilaffaldsprodukter, som ikke ønskes i den danske tekstilaffaldsfraktion, skal inkluderes i producentansvarsordningen, jf. annex IVc.

Vi har også gjort bemærkninger de steder, hvor vi finder at foreslåede revisioner er vigtige at fastholde.

Endelig ønsker vi overordnet at gøre opmærksom på at, særligt hvad angår tekstilprodukter bør det enkelte produkts miljøbelastning ses i forhold til dets reelle brugstid. Givet de LCA-beregningsmodeller, som for nuværende bruges til vurdering af tekstilprodukters miljøbelastning (herunder også i arbejdet med udviklingen af eco-design kriterier), opnår oliebaseerede produkter ofte et lavere aftryk end organiske tekstiler. Dette begrundes sig i dels, at den fossile tekstilfiber fremstilles af et sidestrømsprodukt og dels klarer sig godt i laboratorie slidstest, hvorfor den estimeres at have en lang levetid. Imidlertid er disse slidstest ingenlunde et pålideligt mål for hvor længe produkter lever i brug, og særligt ikke når vi har at gøre med produkter, der som mange tekstilprodukter, i den grad er genstand for modetendenser. I EU's egen tekstilstrategi henvises der til at "tekstilproduktion blev næsten fordoblet mellem 2000 og 2015, og at anvendelsesperioden for beklædningsgenstande faldt med 36 % i samme periode [...] og at beklædningsgenstande typisk kun bliver brugt 7-8 gange" (P9_TA(2023)0215)

Vi mangler altså kritisk data på, hvilke typer af tekstiler der beholdes længe i brug. Vi mener at producentansvaret bør bruges til at skaffe sådanne data (jf. artikel 22d. 3 og 8) og at miljøgradueringen af gebyret (jf. artikel 22.c.(a)) på sigt skal baseres væsentligt herpå. En måde at tilvejebringe sådanne data som har været foreslået af flere forskere på området (fx klesforskningsgruppen på det norske SIFO) er at inkludere produktionsår i den allerede obligatoriske mærkning af tekstiler. Med en tilføjelse af produktionsår vil der med afsæt i de indsamlede mængder over en årrække, kunne samles data på, hvilke typer af tekstil der typisk hurtigt bliver til affald.

Ad Artikel 22a, 4

Vi støtter at tekstilproducenterne skal finansiere såvel indsamling og håndtering af brugte tekstiler og tekstilaffald som affaldsanalyser, information, dataindsamling og formidling samt yde støtte til forskning og udvikling i genanvendelsesmetoder. Hvad angår sidstnævnte så vi gerne, at det var specificeret hvor stor støtten skal være og at de udførende på forskning og udvikling skal leve op til visse kvalitets- og validitetsstandarder.

Ad Artikel 22c, 3. (a)

Tekstilers vægt afspejler ikke nødvendigvis deres miljøbelastning og derfor kan en vægtbaseret af gebyret som udgangspunkt medføre skævhed i forhold til det som vel er en del af hensigten, nemlig at gebyret skal tilskynde at producenterne fremstiller så bæredygtige tekstiler som muligt. Ecodesign standarderne er en fornuftig basis for en miljøgraduering af gebyrerne om end med det forbehold for estimeringen af levetid, som vi indledningsvist har redegjort for i de overordnede bemærkninger: nemlig at produktionsform og design af et tekstil, ikke uden data på brugsfasen, kan bruges til at estimere produktets levetid.

Herudover finder det problematisk, at direktivet ikke fastsætter midlertidige kriterier for miljøgraduering af gebyret, så længe vi endnu afventer codesign standarderne for tekstil.

Kommissionen bør tage ansvar for at definere nogle fælleseuropæiske standarder for gebyrmoduleringerne, fremfor at overlade dette til de enkelte medlemsstater, som vi har set det i forbindelse med producentansvaret på emballager.

Side 3 af 5

Ad Artikel 22c, 5. (a)

Der lægges op til at tekstiler og tekstilaffald skal indsamles i såkaldte "connected collection points", men disse er ikke defineret i revisionsforslaget. Vi har i Danmark valgt at udrulle henteordninger på tekstilaffald. Hvad kan borgere og kommuner forvente sig i forhold til disse ordninger som følge af direktivet? Direktivet bør sikre at ordninger, som allerede er rullet ud videreføres og finansieres af producentgebyret.

Ad Artikel 22c, 6. (a)

Der lægges op til at producentansvarsorganisationer skal samarbejde med en eller flere andre aktører omkring indsamlingen af tekstiler og tekstilaffald. I Danmark har vi valgt, at kommunerne skal organisere indsamlingen af husholdningsaffald. Men som direktivet er udformet p.t. har medlemslandene måske ikke magt til at kræve et samarbejde mellem producentansvarsorganisationer og kommunerne om indsamlingsopgaven? I modsætning til den nyligt vedtagne batteriforordning, hvor producenterne åbenbart ikke behøver at samarbejde med kommunerne, er der her tale om et direktiv, så der er måske i forbindelse med implementeringen muligheder for at definere kommunerne som obligatorisk samarbejdspartner. Men vi mener imidlertid, at medlemsstaterne allerede i selve direktivet skal gives mulighed for at stille krav om at producentansvarsorganisationerne skal samarbejde med de lokale myndigheder om et enstrengt indsamlingssystem. Dette med afsæt i en betragtning omkring dels, at borgerne ikke er tjent med at orientere sig mellem flere forskellige, fraktionsspecifikke affaldsaktører, dels at der kan opnås miljøeffekter, når indsamling af flere fraktioner sker samtidig. Hensyn som disse, bør veje tungere end producentansvarsorganisationernes frie leverandørvalg.

Endelig har det i Danmark været afgørende at sikre et enstrengt system for emballagerne. Dette bør også gælde for tekstilerne

Ad Artikel 22c, 13

Vi støtter at producenterne skal tilgængeligøre information om de forhold der er listet fra (a) – (d). Desværre er det uklart hvor produktspecifik denne information skal være.

Denne betænkning gælder især ift. 13.(d), hvor vi gerne havde set, at hvert enkelt tekstilprodukt blev mærket med en score på forskellige parametre (hvoraf direktivet allerede nævner de fleste af følgende: fx miljøbelastning og -påvirkninger ifm. fremstilling (jf. forbehold som beskrevet indledningsvist i de overordnede bemærkninger), arbejdsforhold og herudover også indhold af genanvendte fibre samt produktets genanvendelighed. Formidling af en sådan scoring kunne fx ske i stil med energimærket.

If. til 13.(b) finder vi det problematisk, at producenterne kun er forpligtet til at informere om genbrug og reparationsmuligheder og ikke garantere tilgængeligheden af samme.

Ad Artikel 22c, 14

Formuleringen omkring at producenterne skal levere kommunikation på "regulær basis" er uspecifik.

Side 4 af 5

Vi finder det meget beklageligt, at direktivet ikke stiller krav om information eller ideelt set mærkning (jf. forudgående bemærkning), direkte på tekstilproduktet – dette er med stor sandsynlighed det mest effektive sted at nå forbrugerne.

Ad Artikel 22d, 2

Vi finder det ikke hensigtsmæssigt, at direktivet stiller krav om at indholdet af det indsamlede tekstil skal screenes og uønskede samt kontaminerende effekter fjernes allerede på indsamlingsstedet. Hvis vi forestiller os at indsamlingsstederne minder om dem vi i dag kender i form af de velgørende organisationers containere som står rundt omkring i bybilledet, hvordan skal en sådan screening og sortering så rent praktisk kunne lade sig gøre på stedet? Vi finder det meget mere hensigtsmæssigt, at en sådan screening og sortering finder sted på et mere centralt anlæg, som er indrettet og udstyret bl.a. til dette formål.

Helt generelt foretrækker vi at der lovgives om mål – i dette tilfælde at tekstilerne holdes rene og tørre - fremfor metoder. Dette med afsæt i den erfaring at lokale forhold kan være meget forskellige og dermed tilsige forskellige metoder til at nå et givet mål.

Ad Artikel 22d, 3

Vi har vanskeligt ved at forstå hvad de man i dette stykke skriver skal holdes adskilt.

Vi bemærker imidlertid, at usolgte tekstiler er nævnt her og mener at det er af ekstrem stor betydning, at disse om ikke ligefrem holdes adskilt fra strømmen af brugte tekstiler og tekstilaffald, så som minimum registreres separat. Overproduktion af tekstiler er som tidligere omtalt et centralt problem og hænger uløseligt sammen med de store mængder af bortskaffede tekstiler (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0141>), som nærværende direktiv adresserer. Med en separat indsamling eller i hvert fald registrering på virksomhedsniveau af usolgte tekstiler, opstår der mulighed for at skabe overblik over og ikke mindst gøre en målrettet indsats overfor dette problem. Der bør tænkes i en implementering af producentansvaret, herunder miljøgradueringen af gebyret, hvor der væsentligt gøres en indsats mod overproduktion, udtryk i bortskaffede, udsolgte produkter.

Ad Artikel 22d, 4

Her bemærkes det, at indsamlede tekstiler og tekstilaffaldet skal behandles iht. affaldshierarkiet. Dette synes vi er vigtigt at fastholde for at sikre, at tekstilernes materialeværdi holdes på højest mulige niveau.

Ad Artikel 22d, 6

Vi mener at det er vigtigt, at affaldsanalyser gennemføres på både det husholdningsindsamlede restaffald og rest-efter-sortering på genbrugspladserne. Ligeledes bør der laves analyser på det indsamlede erhvervsaffald.

Side 5 af 5

I fald resultaterne fra analysen ikke er tilfredsstillende, mener vi ikke at det er hensigtsmæssigt, at de relevante myndigheder alene *kan* kræve at producenterne gennemfører yderligere handlinger for at øge indsamlingen. Vi mener, at de i stedet *skal* kræve dette. I særdeleshed mener vi ikke, at det er hensigtsmæssigt at handlingerne som producenterne kan pålægges for at øge mængderne af indsamlet tekstil, blot er mere af det samme.

I dansk kontekst har man valgt at supplere indsamlingen af tekstil og tekstilaffald som sker på genbrugspladser og som er forestået af de velgørende med en henteordning. Dette er eksempel på, at man udvider de anvendte metoder for at øge de indsamlede mængder. Vi kender endnu ikke effekten af henteordninger og disse bør naturligvis evalueres. Vi henstiller blot til at myndighederne får mulighed for at pålægge producenterne at gøre andet og ikke bare mere af det samme.

Ad Artikel 22d, 8

Vi støtter, at forsendelser af tekstilaffald skal ledsages af den i udkastet, nævnte information. Vi henstiller til, at denne information også registreres i et centralt datasystem og dermed bidrager til indblik i hvilke typer af tekstil, der sendes rundt og særligt, hvor det sendes hen.

Vi ved at både tekstiler og tekstilaffald, som sendes til ikke-EU-lande udgør et massivt miljøproblem. Ved at registrere hvad der sendes ud af EU, kan denne data blive grundlag for en miljøgradering af gebyret som specifikt skal tilskynde producenterne til at holde produkterne på et europæisk marked, hvor vi i højere grad har mulighed for at sikre at de ikke bliver et miljøproblem, men derimod bliver behandlet på højest mulige niveau af affaldshierarkiet.

Vi antager, at NGO'ernes tøjeksport bliver underlagt de samme regler som producenternes (artikel 22d punkt 8-10). Selvom de velgørende organisationer ikke skal betale producentansvarsgebyr mener vi imidlertid at de også bør pålægges visse datakrav. Dette kunne fx være krav om at opgøre og oplyse andel af genbrug afsat indlands, andel videregivet til producentansvarsorganisationerne og andel eksporteret.